

Ochrona środowiska w regionalnych programach operacyjnych

Terminarz: kiedy, na co, dla kogo?

Urszula Pieńkowska
Wiceprezes Zarządu Maculewicz Consulting
Sp. z o. o.

Otym, jak ważna jest ochrona przyrody, nie trzeba nikogo przekonywać. Znaczenie działań zmierzających do poprawy środowiska naturalnego, wdrażanie technologii przyjaznych dla środowiska, na przykład ukierunkowanych na zmniejszenie zużycia wody czy energii w przedsiębiorstwach, prowadzenie odpowiednich działań w zakresie segregacji czy utylizacji odpadów, zostało dostrzeżone już w chwili tworzenia programów operacyjnych na nową perspektywę finansową 2007-2013. Dowodem tego jest największy w historii Unii Europejskiej budżet przeznaczony na jeden program – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko. Łączna wielkość środków finansowych zaangażowanych w realizację programu wynosi 37,6 mld euro, z czego wkład unijny to 27,9 mld euro, zaś wkład krajowy – 9,7 mld euro (środki na środowisko – 4,8 mld euro, na energetykę – 1,7 mld euro).

Samorządy, firmy, Lasy Państwowe...

Również w programach regionalnych zarezerwowano środki na działania prośrodowiskowe. W większości programów stworzono oddzielny priorytet wspierający inwestycje dotyczące środowiska i energetyki. Realizacja tych działań leży po stronie takich podmiotów jak jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; podmioty świadczące usługi w zakresie gospodarki odpadowej, usługi wodno-ściekowe w ramach realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego; podmioty wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd terytorialny, jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych; PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; parki narodowe i krajobrazowe, organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; inne jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, w tym szkoły wyższe i instytucje kultury, regionalne zarządy gospodarki wodnej, jednostki państwowej straży pożarnej i inne.

Przedsiębiorcy realizujący inwestycje, których celem jest przykładowo wdrażanie wydajnych systemów zarządzania środowiskiem oraz wdrażanie i stosowanie technologii zapobiegania zanieczyszczaniu środowiska (z wyłączeniem przedsiębiorstw, dla których minęły okresy dostosowawcze w zakresie wdrożenia i zgodności z unijnymi dyrektywami), mają możliwość ubiegania się o środki w ramach odrębnego działania lub też w ramach działania przeznaczonego na różnego rodzaju inwestycje w przedsiębiorstwach. Planując inwestycję ukierunkowaną na popra-

wę środowiska pamiętać należy o kilku zasadach obowiązujących we wszystkich programach regionalnych. W zakresie projektów, których wsparcie nie nosi znamion pomocy publicznej, okres kwalifikowalności wydatków rozpoczął się w dniu 1 stycznia 2007 r. W przypadku projektów objętych pomocą de minimis terminem rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków jest dzień złożenia wniosku o dofinansowanie projektu, zaś w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami wynikającymi z właściwych przepisów prawa wspólnotowego i krajowego.

Mapa pomocy regionalnej

Mimo iż mamy do czynienia z aż szesnastoma różnymi programami regionalnymi, wiele elementów i zasad jest dla wszystkich tożsamy, różnice mogą dotyczyć limitów wielkości projektów czy wielkości wsparcia wprowadzanych przez Instytucje Zarządzające (również na etapie samego ogłoszenia konkursu), a także samego pułapu dofinansowania dla przedsiębiorców wynikającego z mapy pomocy regionalnej. Wprowadzane w programach limity mogą również wynikać wprost z linii demarkacyjnych pomiędzy poszczególnymi programami. W niektórych programach dla poszczególnych działań nie jest określona minimalna bądź maksymalna kwota wsparcia, o jaką można się ubiegać lub wielkość samego projektu.

Przyjrzyjmy się, jak wygląda mapa pomocy regionalnej - zgodnie z rozporządzeniem RM w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej.

- 50 proc. na obszarach należących do woj.: lubelskiego, podkarpackiego, warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, świętokrzyskiego, opolskiego, małopolskiego, lubuskiego, łódzkiego, kujawsko-pomorskiego;
- 40 proc. na obszarach należących do woj.: śląskiego, pomorskiego, zachodniopomorskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego, a w okresie od dnia 1.01.2007 r. do dnia 31.12.2010 r. na obszarze należącym do woj. mazowieckiego, z wyłączeniem m. st. Warszawy;
- 30 proc. dla pozostałych podregionów – na obszarze należącym do m. st. Warszawy oraz w okresie od dnia 1.01.2011 r. do dnia 31.12.2013 r. – na obszarze należącym do woj. mazowieckiego.

Maksymalna intensywność regionalnej pomocy inwestycyjnej, za wyjątkiem pomocy dla sektora transportowego, może ulec podwyższeniu o 20 punktów procentowych w przypadku mikro i małych przedsiębiorstw oraz o 10 punktów procentowych w odniesieniu do średnich przedsiębiorstw.

Jak w gąszczu programów, działań i poddziałań znaleźć właściwe? Gdzie szukać informacji? Kiedy można złożyć >

> wniosek o dotację? Poniżej podajemy kilka podstawowych informacji, które w zarysie pokażą konstrukcję regionalnych programów operacyjnych (RPO) w zakresie działań prośrodowiskowych i ułatwią dotarcie do właściwych obszarów tematycznych w poszczególnych województwach.

Dolnośląskie

W Regionalnym Programie Operacyjnym dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 wiele miejsca poświęcono działaniom prośrodowiskowym. Możliwość pozyskania środków w tym obszarze mają zarówno przedsiębiorcy, jak i jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz inne podmioty. Spośród kilku priorytetów w tym programie na uwagę zasługuje zwłaszcza jeden – Priorytet IV „Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska” („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne”), w którym na działania dotyczące ochrony środowiska przeznaczono ponad 152 mln euro. W ramach priorytetu wyróżniono 7 działań odnoszących się do odrębnych zagadnień: gospodarki odpadami (działanie 4.1), infrastruktury wodno-ściekowej (4.2), poprawy jakości powietrza (4.3), zabezpieczenia przeciwpowodziowego i zapobiegania suszom (4.4), rekultywacji obszarów zdegradowanych (4.5), wsparcia instytucji zajmujących się zabezpieczeniem środowiska naturalnego (4.6) i ochrony bioróżnorodności i edukacji ekologicznej (4.7). Beneficjentami pomocy są tu samorządy terytorialne oraz inne podmioty.

Na inwestycje w energetykę przewidziany jest w województwie dolnośląskim oddzielny priorytet – Priorytet V „Regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku” („Energetyka”), w ramach którego możemy pozyskiwać środki na odnawialne źródła energii (działanie 5.1), dystrybucję energii elektrycznej i gazu (5.2) oraz ciepłownictwo i kogenerację (5.3). O dotację mogą się tu ubiegać zarówno jednostki sektora finansów publicznych, samorządy terytorialne oraz ich związki i stowarzyszenia, jak też podmioty gospodarcze prowadzące działalność w ramach sekcji D działu 35, grupy 35.1 (wyłącznie klasa 35.11) i 35.3 PKD (dla działania 5.1 i 5.3), podmioty gospodarcze sektora energetyki prowadzące działalność w ramach sekcji D działu 35, grupy 35.1 (wyłącznie klasa 35.13) i 35.2 (wyłącznie klasa 35.22) PKD (dla działania 5.2).

Możliwość pozyskania środków na inwestycje prośrodowiskowe mają również przedsiębiorcy, dla których przeznaczony jest Priorytet I „Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw” („Przedsiębiorstwa i innowacyjność”). W ramach działania 1.1. Inwestycje dla przedsię-

biorstw schemat F: „Dotacje inwestycyjne dostosowujące MŚP do wymogów wynikających z prawa krajowego i wspólnotowego w zakresie ochrony środowiska oraz projekty w zakresie zwiększania efektywności energetycznej” firmy z sektora MŚP mogą otrzymać dotację bezzwrotną na inwestycje dotyczące: zmiany technologii służące eliminowaniu szkodliwych oddziaływań i uciążliwości poprzez zapobieganie emisjom do środowiska, zmniejszeniu zapotrzebowania na energię, wodę oraz surowce, ze szczególnym uwzględnieniem wtórnego wykorzystania ciepła odpadowego i zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów, budowy lub modernizacji oczyszczalni lub podczyszczalni ścieków przemysłowych, budowy lub modernizacji instalacji i urządzeń do odzysku, a w szczególności recyklingu lub unieszkodliwiania odpadów, wdrażania tzw. czystych technologii, a także budowy lub modernizacji instalacji wentylacyjnych i grzewczych w celu ograniczenia emisji, zużycia surowców i dostosowania do norm BHP.

Możliwości wydają się ogromne. Kiedy można składać wnioski? Dla wielu z opisanych działań niestety w najbliższym czasie nie zostały przewidziane nabory wniosków, jak w przypadku działania 1.1 schemat F.

Najbliższe terminy ogłoszenia naborów w ramach Priorytetu IV i V to: działanie 4.3: I 2011, działanie 4.6: I 201, działanie 4.7: II 2011 (ostatni nabór 31 XII 2009 - I III 2010), działanie 5.1: II 2011, działanie 5.2: V 2010, działanie 5.3: II 2011. Więcej informacji: www.dolny-slask.pl/default.aspx?docId=3560.

Kujawsko-Pomorskie

Podobną konstrukcję jak program dla Dolnego Śląska ma Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, w którym wśród ośmiu osi priorytetowych Priorytet II „Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska” został przeznaczony na inwestycje dotyczące gospodarki wodno-ściekowej (działanie 2.1), gospodarki odpadami (2.2), ochrony powietrza (2.3), infrastruktury energetycznej (2.4), bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałania zagrożeniom środowiska (2.5), a także ochrony i promocji zasobów przyrodniczych (2.6). Na działania dotyczące ochrony środowiska objęte tym priorytetem przeznaczono ponad 149 mln euro. Pomoc jest skierowana głównie do samorządów terytorialnych, ich związków i stowarzyszeń oraz innych podmiotów świadczących usługi publiczne w zakresie zadań własnych samorządu.

Odrębne działanie skierowane na inwestycje prośrodowiskowe w przedsiębiorstwach zostało również zaplanowane w Priorytecie V „Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw”. W ramach działania 5.3 „Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania

do wymogów ochrony środowiska” firmy z sektora MŚP mogą ubiegać się o środki na zastosowanie nowych rozwiązań organizacyjnych i technologicznych w produkcji i świadczeniu usług prowadzących do zmniejszenia oddziaływania na środowisko oraz do poprawy produktywności i efektywności; budowę, rozbudowę lub przebudowę instalacji i urządzeń sprzyjających oszczędności surowców i energii oraz ograniczaniu emisji szkodliwych substancji do środowisk; zastosowanie efektywnych systemów zarządzania środowiskiem, wdrożenie technologii zapobiegania zanieczyszczeniom.

Niestety, w ramach działania 5.3 nie przewiduje się naboru wniosków w 2010 r. Najbliższe terminy naboru wniosków w ramach Priorytetu II: działanie 2.1: II 2010, działanie 2.2: I 2010 – nabór od 01 IV 2010 do 31 V 2010, działanie 2.3: III 2010, działanie 2.4: III 2010, VII 2010, działanie 2.6: X 2010. Więcej informacji: www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl.

Lubelskie

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w ramach Priorytetu VI „Środowisko i czysta energia” przewiduje 2 działania z łączną alokacją ponad 200 mln euro: działanie 6.1 „Ochrona i kształtowanie środowiska” oraz 6.2 „Energia przyjazna środowisku”. W ramach pierwszego z nich samorządy terytorialne, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia oraz inne podmioty mogą ubiegać się o środki na inwestycje dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami i ochronę powierzchni ziemi, w zakresie bezpieczeństwa ekologicznego czy ochronę przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych. Oddzielne środki na inwestycje dotyczące ochrony środowiska zostały zarezerwowane dla przedsiębiorców, do których skierowany jest Priorytet I „Przedsiębiorczość i innowacje”. W ramach działania 1.4 „Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii” firmy sektora MŚP mogą pozyskać wsparcie na projekt dotyczący np. budowy małych i średnich jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu oraz budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury służącej do produkcji i przesyłu energii odnawialnej.

Najbliższe nabory w przypadku poszczególnych działań: działanie 1.4 schemat B „Inwestycje w zakresie produkcji i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych”: III 2010 – V 2010 i XII 2010 – II 2011, działanie 6.1 „Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi” II 2010 – IV 2010,

„Bezpieczeństwo ekologiczne” IV 2010 – VI 2010, działanie 6.2: IV 2010–VI 2010. Więcej informacji: www.rpo.lubelskie.pl.

Lubuskie

Lubuski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 poświęcił zagadnieniom dotyczącym kwestii środowiskowych Priorytet III „Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego”. I tak o środki można się starać w ramach trzech działań: działanie 3.1 „Infrastruktura ochrony środowiska przyrodniczego”; 3.2

„Poprawa jakości powietrza, efektywności energetycznej oraz rozwój i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii”; 3.3 „Zarządzanie środowiskiem przyrodniczym”, na które łącznie przeznaczono prawie 87 mln euro. Beneficjentami pomocy mogą być samorządy terytorialne oraz ich związki i stowarzyszenia, jednostki naukowe, organizacje pozarządowe i inne podmioty (w przypadku działania 3.2 również przedsiębiorcy).

W programie tym nie ma wydzielonego działania dla przedsiębiorców realizujących inwestycje dotyczące ochrony środowiska. Działania prośrodowiskowe mogą być dofinansowywane w ramach Priorytetu II „Stymulowanie wzrostu inwestycji w przedsiębiorstwach i wzmocnienie potencjału innowacyjnego”, z działania 2.1 „Mikroprzedsiębiorstwa” i 2.2 „Poprawa konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje”, w których przedsiębiorcy realizujący inwestycje w produkty i procesy przyjazne dla środowiska będą konkurować z tymi, którzy zamierzają wprowadzać nowe technologie, inwestować w nowe produkty czy usługi itp.

Niestety w 2010 r. nie przewidziano żadnych naborów wniosku dla przedsiębiorców w ramach działania 2.1. i 2.2, jak też dla innych podmiotów w ramach priorytetu 3 >

> (dla wszystkich działań). Więcej informacji: www.lrpo.lubuskie.pl.

Łódzkie

Podobnie jak w wyżej opisanych programach również w tym przypadku na działania dotyczące kwestii środowiskowych przeznaczono jedną z osi – Priorytet II „Ochrona środowiska, zapobieganie zagrożeniom i energetyka” (z budżetem ponad 200 mln euro), w ramach której można pozyskać środki na gospodarkę wodno-ściekową (działanie 2.1), gospodarkę odpadami (2.2), ochronę przyrody (2.3), gospodarkę wodną (2.4), zagrożenia środowiska (2.5), ochronę powietrza (2.6), elektroenergetykę (2.7), gazownictwo (2.8), odnawialne źródła energii (2.9), a także sieci ciepłownicze (2.10). Wśród beneficjentów pomocy znajdują się tu zarówno samorządy terytorialne, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne administracji rządowej, organizacje pozarządowe, jak też przedsiębiorcy, w tym spółki komunalne, MŚP (dotyczy działania 2.1, 2.2, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10). Przedsiębiorstwa (również duże) planujące inwestycje prowadzące do zmniejszenia szkodliwego oddziaływania na środowisko (w tym m.in. ograniczenia energo-, materiało- i wodochłonności produktów i usług, zastosowania oceny cyklu życia na wszystkich etapach projektowania procesów technologicznych), wdrożenie systemów zarządzania środowiskowego czy najlepszych dostępnych technik (BAT), mogą ubiegać się o dotację w ra-

mach Priorytetu III „Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość”, działanie 3.2 „Podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw” skierowane do przedsiębiorców planujących wdrożenie nowych rozwiązań technologicznych w produkcji i usługach lub wprowadzenie nowych rozwiązań organizacyjnych, prowadzących do poprawy produktywności i efektywności. Tylko na to jedno działanie przeznaczona została alokacja finansowa ponad 167 mln euro. Dla wielu z opisanych działań nie przewiduje się kolejnego naboru, bowiem środki zostały rozdysponowane lub planuje się rozdysponowanie całej alokacji. Wśród zaplanowanych na najbliższy okres naborów znalazły się: działanie 2.2: 22 II 2010 – 26 III 2010; działanie 2.3: 24 V 2010 – 25 VI 2010; Działanie 2.7: 23 VIII 2010 – 24 IX 2010; działanie 2.8: 23 VIII 2010 – 24 IX 2010; działanie 2.9: 24 V 2010 – 25 VI 2010; działanie 2.10: 15 XI 2010 – 17 XII 2010; działanie 3.2: 18 I 2010 – 22 II 2010. Więcej informacji: www.rpo.lodzkie.pl/wps/portal/rpo.

Małopolskie

Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 w ramach Priorytetu VII „Infrastruktura ochrony środowiska” zakłada wsparcie inwestycji w czterech głównych obszarach: gospodarka wodno-ściekowa (działanie 7.1), poprawa jakości powietrza i zwiększenie odnawialnych źródeł energii (7.2), gospodarka odpadami (7.3) oraz poprawa bezpieczeństwa eko-

logicznego oraz ochrona przed skutkami klęsk żywiołowych (7.4). Beneficjentami pomocy są tu m.in. samorządy terytorialne, ich związki i stowarzyszenia, administracja rządowa, parki narodowe i krajobrazowe, spółki wodne, przedsiębiorcy. Na cały priorytet została przewidziana alokacja prawie 115 mln euro.

Dla przedsiębiorców (MŚP) planujących zmianę stosowanych rozwiązań produkcyjnych, technologicznych i organizacyjnych na sprzyjające poprawie środowiska naturalnego nie zostało wydzielone żadne działanie. Na tego typu inwestycje będzie udzielane bezzwrotne dofinansowanie w ramach Priorytetu II „Gospodarka regionalnej szansy”, działania 2.1 „Rozwój i podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw”, schemat A: „Bezpośrednie wsparcie inwestycji w MŚP”. Najbliższe terminy ogłoszenia naborów: działanie 2.1, schemat A: dla mikroprzedsiębiorstw III kw. 2010, dla małych przedsiębiorstw I kw. 2010, dla średnich firm I kw. 2011; działanie 7.1: III 2010 - IV 2010; działanie 7.2: IV 2010 - V 2010, I kw. 2011 - II kw. 2011; działanie 7.3: VIII 2010 - IX 2010. Więcej informacji: www.wrotamalopolski.pl.

Mazowieckie

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego 2007-2013 wyszczególniony został Priorytet IV „Środowisko, zapobieganie zagrożeniom i energetyka”, w którym wspierane będą inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (działanie 4.1), ochrony powierzchni ziemi (4.2), ochrony powietrza, energetyki (4.3), ochrony przyrody, zagrożeń, systemów monitoringu (4.4). Pomoc skierowana jest do szerokiego wachlarza podmiotów, m.in. samorządów terytorialnych, parków narodowych i krajobrazowych, jednostek naukowych, instytucji kultury, szkół wyższych i przedsiębiorstw, nie tylko energetycznych prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej, ciepła i paliw gazowych (działanie 4.3). Na działania objęte Priorytetem IV przeznaczona została alokacja ponad 361 mln euro. W ramach Priorytetu I „Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu” zostało zaplanowane działanie 1.8 „Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik” (BAT), gdzie firmy z sektora MŚP mogą uzyskać wsparcie na przedsięwzięcia wpływające na poprawę stanu środowiska: w zakresie pozwoleń zintegrowanych, oczyszczania ścieków przemysłowych, ochrony powietrza oraz gospodarki odpadami przemysłowymi i niebezpiecznymi, wprowadzające proekologiczne technologie, m.in. materiałooszczędność, zmniejszenie wodochłonności produkcji oraz zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów. Budżet zapla-

nowany na działanie 1.8 to ponad 23 mln euro. Niestety na działanie 1.8 nie planuje się na razie naborów wniosków. Najbliższe terminy ogłoszenia naborów dla działania 4.3 to V 2010 - VI 2010. Więcej informacji: www.rpo.mazowia.eu.

Opolskie

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego 2007-2013 to Priorytet IV „Ochrona środowiska” skierowany jest na działania w zakresie infrastruktury wodno-ściekowej i gospodarka odpadami (działanie 4.1), zabezpieczenia przeciwpowodziowego (4.2), ochrony powietrza, odnawialnych źródeł energii (4.3) i ochrony bioróżnorodności Opolszczyzny (4.4). Budżet tego priorytetu to kwota ponad 63 mln euro. Priorytet ten skierowany jest do samorządów terytorialnych, ich związków i stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych wykonujących zadania JST, podmiotów wykonujących usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa, organów administracji rządowej, kościołów i związków wyznaniowych i innych podmiotów.

Dla przedsiębiorców przeznaczony jest Priorytet I „Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu”, działanie 1.3 „Innowacje, badania, rozwój technologiczny”, poddziałanie 1.3.2 „Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach”, z którego dofinansowanie uzyskują projekty nowych i istniejących firm sektora MSP na inwestycje związane z wdrożeniem rozwiązań innowacyjnych (np. zakupy patentów, licencji, know-how, maszyn, urządzeń) w tym również na przedsięwzięcia prośrodowiskowe i ekoinnowacyjne, uwzględniające aspekt efektywności energetycznej. Najbliższe terminy naborów to: poddziałanie 1.3.2: 7 VI - 18 VI 2010; działanie 4.1: gospodarka odpadami 15 IX - 29 IX 2010. Więcej informacji: www.rpo.opolskie.pl.

Podkarpackie

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w Priorytecie IV „Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom”, na realizację inwestycji prośrodowiskowych przeznaczono alokację ponad 213 mln euro. Przewidziane są tu cztery działania: 4.1 „Infrastruktura ochrony środowiska”, 4.2 „Infrastruktura przeciwpowodziowa i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi”, 4.3 „Zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej” i 4.4 „Zwalczanie i zapobieganie zagrożeniom”. O dotację mogą się ubiegać m.in. samorządy terytorialne, ich związki i stowarzyszenia, jednostki sektora finansów publicznych, >

> organizacje pozarządowe, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne, spółki wodne i ich związki, kościoły i związki wyznaniowe, przedsiębiorcy - podmioty wykonujące zadania użyteczności publicznej na zlecenie jednostki samorządu terytorialnego/związku komunalnego.

Przedsiębiorcy planujący inwestycje związane z wdrożeniem technologii przyjaznych dla środowiska, z wdrożeniem systemów zarządzania środowiskowego itp. mają możliwość aplikowania o dotację w ramach Priorytetu I „Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka”, w którym działanie 1.1 „Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości”, schemat B – „Bezpośrednie dotacje inwestycyjne” ma na celu wspieranie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w zakresie inwestycji poprawiających pozycję konkurencyjną. Środki przeznaczone będą głównie na projekty innowacyjne (zakup patentów i nowych technologii), z zakresu informatyzacji, zmian w procesie produkcyjnym lub procesie świadczenia usług, wdrażanie wydajnych systemów zarządzania środowiskiem oraz wdrażanie i stosowanie technologii zapobiegania zanieczyszczaniu środowiska. Łączna alokacja na schemat B w ramach działania 1.1 to kwota ponad 115 mln euro.

Najbliższe nabory wniosków: działanie 1.1.schemat B: V 2011, V 2012; działanie 4.1: schemat B – Zaopatrzenie w wodę: X 2010; działanie 4.2: II 2011; działanie 4.3: II 2011; działanie 4.4: V 2011. Więcej informacji: www.wrota.podkarpackie.pl/pl/rpo.

Podlaskie

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013 inwestycje zmierzające do poprawy środowiska ujął w Priorytecie V „Rozwój infrastruktury ochrony środowiska”, który podzielił na 2 działania: działanie 5.1 „Rozwój regionalnej infrastruktury ochrony środowiska” i 5.2 „Rozwój lokalnej infrastruktury ochrony środowiska”. Jest to nieco inna konstrukcja niż w przypadku wcześniej opisanych programów, w których poszczególne działania dotyczyły odrębnych zagadnień. Tu oba działania skierowane są na takie same rodzaje inwestycji – różni je zaś jedynie zasięg ich oddziaływania. Są to zatem działania bardzo pojemne, w których realizowane mogą być inwestycje w gospodarkę odpadami, wodno-ściekową, dotyczące ochrony powietrza, wykorzystania odnawialnych źródeł energii itp. Beneficjentami pomocy mogą być bardzo różne podmioty od samorządów terytorialnych, ich związków i stowarzyszeń oraz podmiotów wykonujących usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada gmina, powiat lub województwo – począwszy od organizacji pozarządowych, jednostek naukowych, placówek kultury, szkół wyższych i innych.

Alokacja finansowa na oba działania to niecałe 80 mln euro (po połowie na każde z działań).

Dla przedsiębiorstw przeznaczony jest Priorytet I „Wzrost innowacyjności i wspieranie przedsiębiorczości w regionie”, w którym działanie 1.4 „Wsparcie inwestycyjne przedsiębiorstw” obejmuje m.in. wsparcie na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska (wdrożenie efektywnych systemów zarządzania środowiskiem, wdrożenie i stosowanie/użytkowanie technologii zapobiegania zanieczyszczeniom, wdrożenie czystych technologii do działalności produkcyjnej przedsiębiorstw). Alokacja na to działanie to ponad 104 mln euro.

Przewidziane w najbliższym roku nabory: poddziałanie 1.4.1 „Mikroprzedsiębiorstwa”: IV-V 2010; poddziałanie 1.4.2 „Małe i średnie przedsiębiorstwa”: I-II 2010; działanie 5.1 i 5.2: „Gospodarka odpadami” V-VI 2010, „Odnawialne źródła energii” III-IV 2010; „Ochrona przyrody” II-III 2010, „Gospodarka wodno-ściekowa”: I-II 2010 (5.1), II-III 2010 (5.2). Więcej informacji: www.rpomp.wrota-podlasia.pl

Pomorskie

Priorytet V „Środowisko i energetyka przyjazna środowisku” Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 zakłada realizację przedsięwzięć w ramach pięciu działań: w zakresie gospodarki odpadami (5.1), gospodarki wodnej (5.2), zarządzania informacją o środowisku (5.3), energetyki opartej na źródłach odnawialnych (5.4), infrastruktury energetycznej i poszanowania energii (5.5), energii odnawialnej i poszanowania energii – wsparcie pozadotacyjne (5.6). Całkowita alokacja finansowa przekracza w tym priorytecie 90 mln euro. O dofinansowanie mogą się ubiegać samorządy terytorialne, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne samorządów posiadające osobowość prawną, podmioty działające w oparciu o umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym i inne.

Priorytet I „Rozwój i innowacje w MŚP” wspiera różne rodzaje inwestycji – nie tylko polegające na wprowadzaniu zmian w procesie produkcyjnym, na dywersyfikacji działalności czy na informatyzacji (m.in. systemy zarządzania przedsiębiorstwem), ale też na budowie, rozbudowie lub przebudowie instalacji i urządzeń sprzyjających oszczędności surowców i energii oraz ograniczaniu emisji szkodliwych substancji do środowiska. W działaniu 1.1 „Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa” (poddziałanie 1.1.1 i 1.1.2) wręcz preferowane będą projekty przyczyniające się do oszczędności surowców i energii oraz ograniczenia emisji szkodliwych substancji do środowiska. Alokacja

na to działanie to ponad 212 mln euro (po połowie dla mikro oraz małych i średnich przedsiębiorstw). Najbliższe daty ogłoszenia naborów: poddziałanie 1.1.1 „Mikroprzedsiębiorstwa”: 31 VIII 2010; działanie 5.4: 29 III 2010. Więcej informacji: www.arp.gda.pl.

Śląskie

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 główny cel Priorytetu V „Środowisko” będzie realizowany poprzez 5 działań: 5.1 „Gospodarka wodno-ściekowa”, 5.2 „Gospodarka odpadami”, 5.3 „Czyste powietrze i odnawialne źródła energii”, 5.4 „Zarządzanie środowiskiem”, 5.5 „Dziedzictwo przyrodnicze”. Na realizację zadań w ramach priorytetu V przeznaczono prawie 230 mln euro. Wśród typów projektów, jakie mogą być realizowane przez przedsiębiorców należących do sektora MŚP, w ramach Priorytetu I „Badania i rozwój technologiczny (B+R), innowacje i przedsiębiorczość”, działanie 1.2 „Mikroprzedsiębiorstwa i MŚP”, poddziałanie 1.2.1 „Mikroprzedsiębiorstwa” oraz 1.2.2 „Małe i średnie przedsiębiorstwa”, znajduje się dostosowywanie technologii i produktów do wymagań dyrektyw unijnych, zwłaszcza norm zharmonizowanych i prawodawstwa w zakresie BHP, ochrony środowiska. Na ten rodzaj zadań przewidziana jest alokacja ponad 107 mln euro. Najbliższe nabory: działanie 5.3: 6 IV 2011 - 6 VI 2011; działanie 5.4 i 5.5 – dodatkowe terminy. Więcej informacji: www.scp-slask.pl

Świętokrzyskie

Działania Priorytetu IV „Rozwój infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2007–2013 skupione są na poprawie stanu środowiska naturalnego województwa poprzez dofinansowanie przedsięwzięć dotyczących m.in. systemów wodociagowych i kanalizacyjnych, zagospodarowania odpadów, ochrony przeciwpowodziowej na obszarach, na których istnieją zapóźnienia w tym zakresie, ochrony powietrza oraz podniesienia jakości infrastruktury energetycznej w regionie. W ramach rozwoju regionalnej (działanie 4.1) i lokalnej (działanie 4.2) infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej wspierana będzie budowa, modernizacja, rozbudowa instalacji do odzysku, unieszkodliwiania i segregacji odpadów, spalarni odpadów, a także rekultywacja składowisk odpadów i likwidacja dzikich wysypisk. Wspierane będą też inwestycje skutkujące zwiększonym wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii lub znaczącą poprawą efektywności energetycznej. Środki przeznaczone na inwestycje prośrodowiskowe w priorytecie IV to ponad 144 mln euro. W ramach

Priorytetu I „Rozwój przedsiębiorczości”, działanie 1.1 „Bezpośrednie wsparcie sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw” przewiduje wsparcie sektora MŚP w formie dofinansowania m.in. inwestycji dotyczących dostosowania technologii, produktów bądź usług do wymogów oraz norm UE, szczególnie w zakresie ochrony środowiska. Wsparcie będą mogły otrzymać projekty inwestycyjne w przedsiębiorstwach z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza, gospodarki odpadami oraz realizacji przedsięwzięć służących wdrażaniu zasad zintegrowanego podejścia do zapobiegania i ograniczania (kontroli) zanieczyszczeń. Alokacja na to działanie wynosi prawie 188 mln euro. Brak jest obecnie informacji o najbliższym naborze do działania 1.1 (ostatnie nabory odbyły się na przełomie 2009/ 2010 r.). Nabory dla Priorytetu IV: działanie 4.1 i 4.2: 15 II 2010 – 29 III 2010. Więcej informacji: www.rpo-swietokrzyskie.pl.

Warmińsko-Mazurskie

Na działania dotyczące ochrony środowiska w Regionalnym Programie Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007-2013 nastawiony jest Priorytet VI „Środowisko >

> przyrodnicze”, działanie 6.1 „Poprawa i zapobieganie degradacji środowiska poprzez budowę, rozbudowę modernizację infrastruktury ochrony środowiska” oraz 6.2 „Ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami i zniszczeniami”. W ramach działania 6.1 będą realizowane projekty z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi, gospodarki wodno-ściekowej i systemów odbioru nieczystości z łodzi na jeziorach, zaś w przypadku działania 6.2 - wykorzystania odnawialnych źródeł energii i bezpieczeństwa ekologicznego. Całkowita alokacja dla obu działań to prawie 134 mln euro. Priorytet I „Przedsiębiorczość” ma bardzo rozbudowaną formę. Na działania prośrodowiskowe realizowane przez przedsiębiorców zostało w działaniu 1.1 „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw” wydzielone odrębne poddziałanie 1.1.5 „Wsparcie MŚP – promocja produktów i procesów przyjaznych dla środowiska”, z alokacją ponad 23 mln euro. Wspierane będą projekty MŚP związane z uzyskaniem nowych standardów Wspólnoty w zakresie ochrony środowiska, przekroczeniem norm lub dostosowaniem do bardziej restrykcyjnych norm krajowych oraz zapewnieniem oszczędności energii. Najbliższe nabory konkursowe: działanie 6.1, poddziałanie 6.1.1 „Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi”: od 16 VI 2010, 6.1.2 „Gospodarka wodno-ściekowa”: od 10 III 2010; działanie 6.2, poddziałanie 6.2.1 „Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii” i 6.2.2 „Bezpieczeństwo ekologiczne”: od 19 II 2010. Więcej informacji: www.rpo.warmia.mazury.pl.

Wielkopolskie

Priorytet III „Środowisko przyrodnicze” Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 jest kompleksową propozycją poprawy stanu regionu w obszarze środowiska. W siedmiu działaniach chodzi szczególnie o: zredukowanie ilości zanieczyszczeń odprowadzanych do wód, ziemi i emitowanych do atmosfery, poprawę jakości powietrza, wód i gruntów, wzrost racjonalności gospodarowania zasobami środowiska, zwiększenie stopnia segregacji, odzysku i recyklingu odpadów, modernizację i organizację składowisk odpadów oraz prowadzenie rekultywacji terenów zdegradowanych, jak też zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym kraju. W ramach działań 3.1, 3.2, 3.3, 3.5 i 3.7 mogą aplikować również przedsiębiorcy. Na realizację działań objętych Priorytetem III zaplanowano kwotę ponad 253 mln euro.

Inwestycje przedsiębiorców ukierunkowane na poprawę stanu środowiska, np. dostosowujące działalności do wymogów Wspólnego Rynku UE, znalazły też swoje miejsce w Priorytecie I „Konkurencyjność przedsiębiorstw”,

a szczególnie w działaniu 1.1 „Rozwój mikroprzedsiębiorstw” oraz 1.2 „Wsparcie rozwoju MSP”, które z założenia preferować będzie projekty zakładające m.in.: innowacyjność i rozwiązania w zakresie ochrony środowiska w przedsiębiorstwach. Budżet działania 1.1 to zaledwie kwota ponad 15 mln euro, zaś działania 1.2. to prawie 226 mln euro. W najbliższym czasie możemy się spodziewać następujących naborów: działanie 1.1 „Rozwój mikroprzedsiębiorstw” (projekty inwestycyjne): I kw. 2010; działanie 3.3 „Wsparcie ochrony przyrody”: I kw. 2010. Więcej informacji: www.wrpo.wielkopolskie.pl.

Zachodniopomorskie

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego również znalazło się miejsce na realizację zadań zmierzających do poprawy stanu środowiska naturalnego. Celem Priorytetu IV „Infrastruktura ochrony środowiska” (z alokacją ponad 131 mln euro) jest ograniczenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza, wód i gleby, poprawa jakości wody pitnej dostarczanej mieszkańcom, czynna ochrona przyrody, usprawnienie funkcjonowania systemu monitorowania stanu środowiska i zagrożeń ekologicznych oraz poprawa stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, przeciwpożarowego i ochrona przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. W ramach działania 4.1, 4.3 i 4.4 oraz poddziałania 4.5.2 wśród innych podmiotów mogą się też ubiegać o wsparcie duże przedsiębiorstwa.

Z priorytetu dotyczącego ochrony środowiska wydzielona została w tym przypadku energetyka, której poświęcono miejsce w Priorytecie II „Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej”, w działaniu 2.2 „Lokalna infrastruktura energetyczna”, poddziałaniu 2.2.1 „Sieci elektroenergetyczne” (lokacja ponad 10 mln euro). Działanie jest skierowane na wsparcie inwestycji wpływających na poprawę złego stanu technicznego sieci elektroenergetycznej. O środki mogą w tym przypadku aplikować przedsiębiorstwa wykonujące działalność w zakresie wytwarzania, przyłączania, dystrybucji lub przesyłu energii elektrycznej. Na inwestycje w przedsiębiorstwach z sektora MŚP skierowany jest Priorytet I „Gospodarka – Innowacje – Technologie”, w którym nie mówi się wprost o inwestycjach dotyczące działań prośrodowiskowych i nie podkreśla się ich znaczenia.

Najbliższe ogłoszenia o konkursach przewidziane dla poszczególnych działań: działanie 4.1 „Energia odnawialna i zarządzanie energią”: III 2010; działanie 4.2 „Gospodarka odpadami”: VI 2010; działanie 4.4 „Ochrona powietrza” i poddziałanie 4.5.1 „Zintegrowany system zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń”: tryb i termin naboru zostanie ustalony po przeprowadzeniu

Poziom dofinansowania w województwach

Poziom dofinansowania	Województwo (lokalizacja inwestycji)	Dodatkowe wsparcie
50 %	● lubelskie ● podkarpackie ● warmińsko-mazurskie ● podlaskie ● świętokrzyskie ● opolskie ● małopolskie ● lubuskie ● łódzkie ● kujawsko-pomorskie	Maksymalna intensywność regionalnej pomocy inwestycyjnej, za wyjątkiem pomocy dla sektora transportowego, może ulec podwyższeniu o: ● 20 punktów procentowych w przypadku mikro i małych przedsiębiorstw, ● 10 punktów procentowych w odniesieniu do średnich przedsiębiorstw.
40 %	● śląskie ● pomorskie ● zachodniopomorskie ● dolnośląskie ● wielkopolskie ● mazowieckie, z wyłączeniem m. st. Warszawy – w okresie od dnia 1.01.2007 r. do dnia 31.12.2010 r.	
30 %	m. st. Warszawa oraz w okresie od dnia 1.01.2011 r. do dnia 31.12.2013 r. – na obszarze należącym do woj. mazowieckiego	

sondażu (ILPI); poddziałanie 4.5.2 „Zapobieganie zagrożeniom”: I 2010 – nabór od 12 II 2010 do 29 III 2010. Więcej informacji: www.rpo.wzp.pl/rpo.

Nie jesteśmy nawet na półmetku perspektywy finansowej 2007–2013, a jak widać, w wielu działaniach skończyły się już środki lub z uwagi na planowane wyczerpanie alokacji w innych działaniach nie przewiduje się kolejnych naborów. W innych przypadkach uruchomienie kolejnego naboru uzależnione jest od opracowania i wejścia w życie odpowiednich regulacji prawnych. Biorąc pod uwagę fakt, że środki w tym okresie programowania nie były dostępne tak od razu (pamiętamy opóźnienia we wdrażaniu programów operacyjnych), tym bardziej budzi się rozczarowanie, że kończą się tak szybko. A do końca 2013 roku jeszcze sporo czasu... Gdy możliwości aplikowania w trybie konkursowym zostaną wyczerpane, w niektórych przypadkach warto rozważyć, czy nie spróbować wejść z projektem na listę projektów kluczowych.